

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Петър Райков Петров

(пенсионер – гр. Русе)

На дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

В област на висше образование 1. Педагогически науки

Професионално направление 1.1. Управление на образованието

Докторска програма „Управление на образованието”

Автор: Катерина Благоева Василева

Тема: „Управление и кариерно развитие на педагогическия персонал в училищните организации”

Научен ръководител: проф. д-р Галин Цоков

1.Общо представяне на процедурата и докторанта

Процедурата се основава на Заповед № Р33-6572/19. 12. 2018 год. на ректора на ПУ „П. Хилендарски”. Представените материали от Катерина Б. Василева са в съответствие със ЗРАС в Република България и Процедурните правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във висшето училище. В структурно отношение дисертационния труд е в следното изражение: увод, 3 глави, заключение. Разработката е в обща текстова част от 311 стр. Използваната литература от 242 източника е в следната редоположеност: 66 на кирилица; 58 на латиница; 98 Интернет ресурси. Към тях са обявени 20 нормативни документа, стратегии и програми в съответствие с темата на дисертацията. Текста е подкрепен с 54 диаграми, 9 таблици и 4 фигури. Приложенията са 3 с обем от 202 стр. Дисертационният труд се отличава със своята концептуалност и езикова прецизност.

2. Актуалност на тематиката

Динамичните промени в българско общество силно рефлектират и върху съвременното образователното пространство. В многостранната му проявимост и като специална теоретична база се подчертава значението на научните изследвания в съвременното педагогическо познание. Сред тях с особено звучене се открояват проблемите за управлението на училището като образователна организация. Към тях са съотносими и тези за използваните управленчески технологии, ефективността на практически решения за повишаване качеството на образователните

услуги и дейности и др. Резултативният ефект на управленческите стратегии и подходи, както и образователния продукт на различни равнища, са следствие и резултат от осъществявания процес на кадровото развитие на педагогическите специалисти. Настоящият дисертационен труд е посветен на посочената актуална проблематика. В него авторът съразмерно е отделил внимание на най-важните ѝ акценти, които са очертани чрез изследователската концепция. В интегративен план темата на дисертационния труд обхваща следните проблемни области от науките за образованието: управление на образованието (външен и вътрешен мениджмънт, администриране на училището); коучинг – стимулиране и подпомагане на професионалното развитие; педевтология. Именно интердисциплинарния подход е важен стимул и импулс за преосмисляне и на области от проблема за управление на човешките ресурси и кариерното развитие в училищната организация. Тук отбелязваме и приноса на научния ръководител на докторанта. Допълваме разсъждения за актуалността на разработката със следното заключение. Всяко едно дисертационно изследване се схваща не само в аспекта на неговата актуалност и значимост за съвременната педагогическа теория и практика, но и като авторова разработка, която е характерна с професионален и емоционален заряд, съобразена е със законовата база и многостранната публичност на разработения проблем. Направеният извод е важен, за да открият достоинства на дисертационния труд с умерено балансираните теоретична и експериментална части.

3. Познаване на проблема

Внимателният преглед на съдържанието на дисертационната разработка, както и информацията от професионалната биография на кандидата, очертава заключението за утвърждаваща се и развиваща се във времето професионално-педагогическа, изследователско-приложна, управленческа култура и компетентност. Тези факти са доказателство за разглеждане и вникване в една сложна, интегрална и многоаспектна научна област – управлението и кариерното развитие на педагогическия персонал.

4. Методика на изследването

Авторската концепция представена като дизайн на изследването със своята обективност и синтетичност, с планираните изследователски и статистически процедури е гаранция за качествен анализ на получените резултати. Редополагането - обект, предмет, цел, задачи - е в целесъобразен порядък логически правилен, отразяващ проблемните аспекти на темата и наличните ресурси, определени в етапите на изследването. Независимо, че емпиричния периметър не е толкова

разгърнат, от гледна точка на изследователски методи, подробния качествен анализ на получените резултати, тяхното обяснение и обобщаване е в напълно допустим обем, за да се получи надеждна информация в практико-приложен аспект. Множествената хипотеза дава по-голяма възможност да се вникне в структурата на изследването, спомага да се разгърне аналитичността в обяснението на анкети с учители/ст. учители/гл. учители и директори. В същото време реално съотносимата, контекстна свързаност на поставените въпроси в анкетите с учители и директори пряко кореспондират с постановъчните теоретически изводи и обяснения. Изказваме удовлетвореност от обосновката, организацията и провеждането на метода експертна оценка. Привеждат се примери, факти и обстоятелства, изведени през призмата на проучени нормативни документи, най-вече чрез постановките в Закона за предучилищното и училищното образование. Предложената от Катерина Василева методика всъщност определя „зоната” на нейната изследователска дейност, което е доказателство за осмисления проект на научното търсене – етапи, организация, процедури.

V. Характеристика на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд отговаря на изискванията за персонално осъществено педагогическо изследване (научни достойнства и използван понятиен апарат). Доказателство за тематичната ориентираност на дисертационния труд е съдържанието на отделните глави. В кратък съдържателен вид. В теоретичните основи на изследването (*първа глава*) се прави преглед на същността и особеностите на моделите на управление на човешките ресурси чрез системния подход, дефинират се основните понятия, очертават се видовете кариери и модели на кариерно развитие. Във *втора глава* представена чрез четири параграфа се разглеждат проблемите на човешките ресурси и кариерното развитие на учителите с нейните три равнища в условията на функционирането и развитието на образователната система. Впечатлява със своя обем и съдържателни измерения параграфът за моделите за кариерно развитие на учителите в образователните системи в други страни. Богата е информираността за нормативната рамка в кариерното развитие на учителите в България от 1878-2016 год. Много обстойно и аналитично са описани квалификационните степени, актуалното състояние на кариерните пътеки, условията и реда за кариерно развитие на учителите и др. Разгледаните проблеми в първа и втора глава са своеобразен „мост” към емпиричната част на разработката – *трета глава* обемно представена от 122 стр. Направените подробни анализи на емпиричните резултати с приложени статистически процедури, допълват впечатлението за обмислена проекция на цялостния ход на изследователската дейност. *Приносите на изследването* имат откроен

синтетичен практико-приложен и теоретико-аналитичен характер. Те са коректно формулирани, имат своята резонна представителност в съответствие с логико-конструктивната схема, възприета като проекция на изследването. Те демонстрират практическия и изследователския опит на докторанта.

VI. Преценка на публикациитеПосочените 5 публикации съответстват на темата на дисертационния труд. Те са потвърждение за устойчивия интерес към изследвания проблем.

VII. Автореферат*Авторефератът* с общ обем от 54 стр. , отговаря на структурата и текстовото съдържание на дисертационния труд.

VII. Критични бележки и препоръки

Логично е естествено е във всеки дисертационен труд с богата практико-приложна част да се предложат варианти за разширяване границите на определен емпиричен конструкт. Вероятно този импулс към по-разширена изследователска представителност да се реализира в бъдещата изследователска дейност на докторанта. Препоръчваме на Катерина Василева да запази и оползотвори във времето своя творчески потенциал и емоционален заряд в работата си като директор на средно училище, като иноватор по проблема за кариерното развитие на учителите. Сполучливият „начален старт” в научно-изследователската дейност предполага резултатите от настоящето дисертационното изследване да получат представителност в монографичен труд.

Общо заключение:

Дисертационният труд притежава качествата на завършено и компетентно изследване с балансирани теоретична, концептуална емпирични части, с постигнати практико-приложни резултати. Това ми дава достатъчно основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на Катерина Благоева Василева научна и образователна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1. 1. Управление на образованието, Докторска програма Управление на образованието.

Гр. Русе

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

05. 02.2019 год.

(доц. д-р Петър Петров)